

T.C.
Ç İLER BAKANLI I
DERNEKLER DA RES BA KANLI I

Yabancı STK'lar Açısından zin Ba vurusu ve Sonrası ile İgili Dernekler Mevzuatı

www.dernekler.gov.tr

2014

B R NC BÖLÜM

(Türkiye’de Faaliyet Göstermek isteyen Yabancı STK’ların Ba vuru Süreci)

- Yabancı STK Nedir?
- Yabancı STK’larla İlgili Hukuki Dayanak,
- Yabancı STK’ların izin Alma Zorunlulu u,
- Yabancı Gerçek Ki ilerın Dernek Kurma artı,
- Yabancı STK’lara Verilen izin Türleri,
- Verilen izin Türleri Arasındaki Farklar,
- ube ile Temsilcilik Arasındaki Temel Fark,

SUNU ÇER

- **Ba vurular Nasıl Yapılır?**
- **zin Süreci Tamamlanmamı Olan Yabancı STK'ların Faaliyette Bulunması**
- **Ba vuruların ncelenmesi ve De erlendirilmesi,**
- **zin Ba vuruları Reddedilen veya Türkiye'de Faaliyet zni Olmayan Yabancı STK'ların Türkiye'de Bulunan Türk veya Yabancı STK'larla birli i/Partnerlik Yapması,**
- **Adli ve dari Yaptırımlar,**
- **zin Ba vurularının Sonuçlanma Süreleri,**
- **zin Alma Sürecinin Hızlandırılması,**

K NC BÖLÜM

(Türkiye’de Faaliyetine izin Verilen Yabancı STK’ların izin Sonrası Faaliyetleri ve Yasal Yükümlülükleri)

- Ba vuru Sonucunun Yabancı STK’ya Bildirilmesi,
- Yabancı STK Temsilciliklerinde Yetki Devri,
- Temsilcinin De i tirilmesi,
- izin Verilen Yabancı STK’nın Faaliyet Bölgesi,
- Temsilcili in/ ubenin Bulundu u l ile Faaliyet Bölgesinin Farklı Olması,
- Bakanlı ın izin Yazısında Geçen “Türkiye’de ...” baresi Ne Anlam fade Etmektedir?
- izin Verilen Yabancı STK’nın Faaliyet Alanı,

SUNU ÇER

- **Temsilcilik/ ube Haricinde Ayrı Bir Ofis Açılması,**
- **zin Verilen Yabancı STK'ların Olu turması Gereken Zorunlu Organlar,**
- **Defter Tutma,**
- **zin Verilen Yabancı STK'ların Yıllık Faaliyet Bildirim Raporları (Ek-8)**
- **zin Verilen Yabancı STK'lar Açısından;**
 - **Kamu Yararı Statüsü,**
 - **Yurt Dı ından Yardım Alınması ve Yurt Dı ına Yardım Gönderilmesi**

B R N C BÖLÜM

Türkiye'de Faaliyet Göstermek isteyen Yabancı STK'ların Ba vuru Süreci

YABANCI SİVİL TOPLUM KURULU NEDİR?

Dernekler Yönetmeliğinin 4 üncü maddesinde **yabancı dernek**;

•“Yurt dışında kurulmuş olan dernekler ile dernek ve vakıf dışındaki kar amacı gütmeyen kuruluşlar.” olarak tanımlanmıştır.

Bir sivil toplum kuruluşu (STK)'nın yabancı dernek olup olmadığını belirlemek için, **kurucusunun Türk vatandaşı olup olmamasına** değil, **söz konusu STK'nın Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde kurulup kurulmadığına bakılır**. Yurt içinde kurulmuş olan bütün dernekler Türk derneği kabul edildiği gibi, yurt dışında kurulmuş olan bütün dernekler de yabancı dernek olarak kabul edilmektedir.

HUKUK DAYANAK

Merkezleri yurt dışı nda bulunan yabancı dernekler, yabancı vakıflar ve yabancı kâr amacı gütmeyen kuruluş ların (Yabancı STK'ların) Türkiye'de faaliyette bulunması;

- **4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 92 nci ve 117 nci maddelerinde,**
- **5253 sayılı Dernekler Kanununun 5 inci ve 36 nci maddelerinde, düzenlenmiştir.**

Z N ALMA ZORUNLULU U

Yabancı STK'lar ile ilgili hükümler Dernekler Yönetmeli nin “Uluslararası Faaliyetler” başlıklı Be inci Bölümünde 21 ila 30 uncu maddelerinde düzenlenmiştir.

Bu mevzuat kapsamında yabancı STK'ların Türkiye'de faaliyette bulunabilmesi;

Dış İleri Bakanlığı nın ve ilgili diğer kurumların görüşü üzerine, **ç i leri Bakanlı nın iznine** tabidir.

YABANCI GERÇEK KİMLİKLERİN DERNEK KURMA HAKLARI

4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 93 üncü maddesine göre;

Yabancı gerçek kişilerin Türkiye’de dernek kurabilmesi veya kurulmuş derneklere üye olabilmesi için Türkiye’de yerleşme hakkına sahip olması (ikamet tezkeresi) gerekmektedir.

VERİLEN İZİN TÜRLERİ

Yabancı STK'lara verilen izin türleri:

- Temsilcilik veya bünye açma izni,
- Doğrudan faaliyette bulunma izni,
- Türkiye'deki bir kurum veya STK ile işbirliğinde bulunma izni,
- Dernek veya üst kurulu kurucusu olma izni,
- Kurulmuş dernek veya üst kurulu lara üye olma izni.

Yabancı STK'ların Türkiye'deki kamu kurumları ile işbirliğinde bulunması da İçişleri Bakanlığının iznine bağlıdır.

Z N TÜRLER ARASINDAK TEMEL FARKLAR

	Temsilcilik Açma	ube Açma	Do rudan Faaliyette Bulunma	birli inde Bulunma	Üst Kurulu a Üye Olma	Üst Kurulu Kurma
Tüzel Ki ili i	-	-	-	-	(Yalnızca üye olunan veya kurulan üst kurulu un tüzel ki ili i bulunmaktadır.)	
Organ Olu turma	-	zorunlu	-	-	(Yalnızca üye olunan veya kurulan üst kurulu un zorunlu organları bulunmaktadır.)	
Defter Tutma	tutar	tutar	-	-	(Yalnızca üye olunan veya kurulan üst kurulu defter tutar.)	
Kurucu Sayısı (en az)	1	3	1	1	1	1
Üye Kaydı	-	zorunlu	-	-	(Yalnızca üye olunan veya kurulan üst kurulu üye kaydı yapar.)	

Z N TÜRLER ARASINDAKİ TEMEL FARKLAR

	Temsilcilik Açma	ube Açma	Do rudan Faaliyette Bulunma	birli inde Bulunma	Üst Kurulu a Üye Olma	Üst Kurulu Kurma
zin Süresi	süresiz	süresiz	azami 5 yıl	azami 5 yıl	süresiz	süresiz
Münferit Faaliyet	yapabilir	yapabilir	yapabilir	yapamaz	yapamaz	yapamaz
Faaliyet Raporu (Ek-8)	verir	verir	verir	verir	-	-
Beyanname (Ek-21)	-	verir	-	-	(Yalnızca üye olunan veya kurulan üst kurulu beyanname verir.)	
Statü (Ek-9)	verir	verir	-	-	-	-

UBE ile TEMSİLCİLİK ARASINDAKİ TEMEL FARK

ube; Dernek faaliyetlerinin yürütülebilmesi için bir derneğe bağı olarak açılan, tüzel kişiliği olmayan ve bünyesinde organları bulunan alt birimi,

Temsilcilik; Dernek faaliyetlerinin yürütülebilmesi için bir derneğe bağı olarak açılan, tüzel kişiliği ve bünyesinde organları bulunmayan alt birimi, ifade eder.

Sonuç olarak ube ve temsilcilikler arasındaki temel fark; ubeler üye kaydederek organlarını oluşturmak zorundadırlar. Ancak, temsilcilikler bir kişi ile de faaliyetlerini yürütebilirler.

BA VURULAR NASIL YAPILIR?

Konuyla ilgili Dernekler Dairesi Başkanlığı'nın resmi internet sitesinde (<http://www.dernekler.gov.tr/>) bulunan **Yabancı STK'lar için Ba vuru Rehberi** incelenebilir.

The screenshot shows the website's navigation menu with the following items:

- DERBİS Dernekler Bilgi Sistemi
- E-ARŞİV
- PRO DES PROJE DESTEK SİSTEMİ
- DERNEK İSTATİSTİKLERİ
- YAYINLAR TEZLER
- DERNEK NASIL KURULUR
- BİLDİRİM EKLER
- YABANCI STK'LAR** (highlighted with a red arrow)
- HİZMETLER VE HAKLAR

Below the menu, the 'Yabancı STK'ların Türkiye'deki Faaliyeti' section is visible, containing the following links:

- Yabancı STK'lar için Başvuru Rehberi (circled in red)
- Türkiye'de Faaliyetine İzin Verilen Yabancı STK'lar

BA VURULARIN NCELENMES

Ba vuruların olumlu de erlendirmesi halinde, ç i leri Bakanlı nca izin verilmektedir.

- Temsilcilik veya ube açma,
- Dernek veya üst kurulu kurucusu olma,
- Kurulmu dernek veya üst kurulu lara üye olma izinleri

süresiz verilirken;

- Do rudan faaliyette bulunma,
- Türkiye'deki bir kurum veya STK ile i birli inde bulunma izinleri

azami be yıl olmak üzere süreli olarak verilmektedir.

Z N SÜRECİ TAMAMLANMAMI OLAN YABANCI STK'LAR

izin ba vurusunda bulunmu olan yabancı STK'lar izin süreci tamamlanmadan faaliyette bulunabilirler mi?

Hayır, bulunamazlar. Çünkü;

5253 sayılı Dernekler Kanununun 5 inci maddesinin ikinci fıkrasına göre;

Yabancı STK'lar, Türkiye'de faaliyet gösterebilmek için İÇİŞLERİ Bakanlığı ndan izin almak zorundadırlar.

Z İN ALMADAN İ B İRL İ /PARTNERL İ K YAPMA

Türkiye’de faaliyet gösterme izni olmayan veya faaliyet göstermesine izin verilmeyen yabancı STK’lar, Türkiye’de faaliyet gösteren Türk veya yabancı di er kurulu larla i birli i/partnerlik yapabilirler mi?

Hayır yapamazlar.

Yabancı STK’lar, İ i leri Bakanlı ından izin almadan Türkiye’de “ birli i/Partnerlik” dahil hiçbir faaliyette bulunamazlar.

ADL ve DAR YAPTIRIMLAR

Dernekler Kanununun 32 nci maddesi gere ince;

Mülki idare amirlikleri tarafından, **Türkiye’de izinsiz açılan** yabancı STK’ların ube veya temsilciliklerinin derhal kapatılması ve **izinsiz faaliyette bulunanların** faaliyetlerine son verilir.

Ayrıca, izinsiz ube veya temsilcilik açanlara, faaliyetlerini yürütenlere, i birli inde bulunanlara veya bunları üye kabul edenlere **1.520 TL** (2014 yılı itibariyle) idari yaptırım uygulanır.

ADL ve DAR YAPTIRIMLAR

zinsiz faaliyetleri tespit edilen yabancı STK'ların bu durumu izin süreçlerinde göz önünde bulundurularak ba vuru sonucunda etkili olmaktadır.

Bunun dı nda, suç sayılan fiillerinin tespiti halinde, derhal Cumhuriyet Ba savcılıklarına suç duyurusunda bulunulması gerekmektedir.

Z N BA VURULARININ SONUÇLANMA SÜRELERİ

Yabancı STK'larca Türkiye'de faaliyette bulunma izin başvurularının sonuçlanma süreleri nelerdir?

Türkiye'de faaliyette göstermek isteyen yabancı STK'ların izin alma zorunluluğunu düzenleyen mevzuatta herhangi bir süre öngörülmemiştir.

Yabancı STK'ların başvurularının sonuçlanma süreleri, başvuru yapan STK'nın faaliyet alanı, Türkiye'de faaliyet gösterme istediği bölge, ülkesi, uluslararası tanınırlığı gibi hususlara bağlı olarak değişmektedir.

Z N ALMA SÜRECİNİN HIZLANDIRILMASI

zin alma sürecinin hızla tamamlanması için yabancı STK'larca neler yapılabilir?

zin sürecinde genelde belgelerin tamamlanması sırasında vakit kaybedilmektedir. Hızlandırmanın en önemli yolu, “Yabancı STK'lar için Ba vuru Rehberi” nin dikkatlice incelenerek, ba vuru belgelerinin do ru ve açık olarak doldurulması, yapılacak faaliyetlerin tam olarak belirtilmesi (genel ifadelerin kullanılmaması) faydalı olmaktadır.

K NC BÖLÜM

**Türkiye’de Faaliyetine izin Verilen Yabancı
STK’ların izin Sonrası Faaliyetleri ve Yasal
Yükümlülükleri**

BA VURU SONUCUNUN YABANCI STK'YA B LD R LMES

zin ba vurusunun sonuçlanması halinde, sonuç yabancı STK'nın **EK-6** ba vuru formunun 6 ncı maddesinde belirtmi oldu u tebligat almaya yetkili ki iye Valilikler aracılı ıyla tebli edilir.

zin verilmesi durumunda söz konusu yabancı STK'nın ismi ve verilen izin türü Dernekler Dairesi Ba kanlı ının resmi internet sitesinde [\(http://www.dernekler.gov.tr/\)](http://www.dernekler.gov.tr/) yayınlanan listeye eklenir.

YABANCI STK TEMSİLCİLERİNDE YETKİ DEVRİ

Türkiye’de temsilcilik açma izni olan yabancı STK’nın temsilcisi, temsilciliğin yönetimi için bir başkasına yetki devri yapabilir mi?

Yapamaz.

Yabancı STK’nın merkezi tarafından kim yetkilendirildi/görevlendirildi ise Türkiye’de o kişi yetkili ve sorumludur.

TEMSİLCİLERİN DEĞİŞTİRİLMESİ

Temsilci de iştiralebilir mi? De iştiralelik nasıl yapılır?

Evet de iştiralebilir. Temsilcinin de iştiralebilmesi için, yabancı STK'nın yurt dışındaki merkezinin yetkili organı tarafından; “eski temsilcinin yerine veya eski temsilcinin yanına adlı ki iştirale/ki iştiraleler de temsilci olarak görevlendirilmiştir.” ekinde bir karar alınması ve bu karar ile yeni temsilci/temsilciler tarafından **temsilcilik statüsü Ek-9'un** imzalanarak dilekçe ekinde il dernekler müdürlüğüne verilmesi gerekmektedir.

TEMSİLCİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İl dernekler müdürlüğü tarafından Bakanlıkça gönderilen belgelerden **Ek-9** un Bakanlıkça incelenmiş bir suretinin temsilcilere tebliği ile temsilcinin değerlendirilmesi tamamlanmıştır.

ZİN VERİLEN YABANCI STK'NIN FAALİYET BÖLGESİ

zin verilen yabancı STK'nın faaliyet bölgesi nedir, sonradan de i tirilebilir mi ve artları nelerdir?

Faaliyet bölgesi, yabancı tüzel kişilerin Türkiye'de faaliyette bulunabilmelerine ilişkin başvuru formu **(Ek-6)**'nın 8 inci bölümünde yer alan faaliyetin yapılacağı ili/illeri veya ülke genelini ifade etmektedir.

Yabancı STK'ların başvuruları, bu bölümde belirttikleri il/iller veya ülke geneli dikkate alınarak incelenir ve izinleri bu bölümde belirttikleri bölgeler için verilir.

Bu bölümün sonradan de i tirilebilmesi için tekrardan Bakanlık izni gerekmektedir.

TEMSİLCİLİKLERİN/ ÜBELERİN BULUNDUĞU İLE FAALİYET BÖLGESİNİN FARKLI OLMASI

Temsilciliklerin/ übelerinin bulunduğu il ile faaliyet bölgesinin farklı olması durumu nedir?

Temsilcilikler/ übeler, adreslerinin bulunduğu ilde gözetim kayıtlarına kaydedilir.

Ancak, temsilcilikler/ übeler adreslerinin bulunduğu il dışında da faaliyet gösterebilirler.

Temsilciliklerin/ übelerinin faaliyette bulunabileceği il/illere faaliyet bölgesi denilmektedir.

Z N YAZISINDA GEÇEN “TÜRK YE’DE...” FADES

Yabancı STK’ların izin yazısında (Bakanlık zni) geçen “Türkiye’de temsilcilik/ ube açmasına izin verilmesi” ifadesindeki “Türkiye” kelimesi söz konusu yabancı STK’nın faaliyet bölgesini mi ifade etmektedir?

Hayır. Yabancı STK’ların Türkiye’de faaliyet gösterebilmesi, temsilcilik/ ube açabilmesi için İÇİŞLERİ Bakanlığı nca verilen izin yazısında geçen “Türkiye’de temsilcilik/ ube açabilir.” ifadesi, söz konusu yabancı STK’nın Türkiye’nin her yerinde faaliyet gösterebilece i anlamına gelmemektedir.

Yabancı STK’ların Türkiye’de faaliyet gösterebilece i bölgeler için; [\(bkz. Sayfa 28\)](#)

ZİN VERİLEN YABANCI STK'NIN FAALİYET ALANI

**zin verilen yabancı STK'nın faaliyet alanı nedir?
Sonradan de i tirilebilir mi?**

Faaliyet alanı, statü **(Ek-9)**'nün 6 ncı maddesinde belirtilen, “yabancı STK'nın Türkiye’de yapacağı faaliyetleri” ifade etmektedir.

Yabancı STK'ların başvuruları değerlendirilirken, bu maddede belirtilen amaç ve faaliyetler de dikkate alınır. Bu maddenin sonradan de i tirilebilmesi için tekrardan Bakanlık izni gerekmektedir.

ORGAN OLU TURMA

Türkiye’de izin verilen faaliyet türlerinden sadece **ube** açmasına izin verilen yabancı STK’lar üye kaydederek zorunlu organlarını olu turmak zorundadırlar.

<u>Bu organlar</u>	<u>Organların Üye Sayısı</u>
Yönetim Kurulu	5 asil 5 yedek üye
Denetim Kurulu veya Denetçi	Denetim Kurulu en az 3 asil 3 yedek üye olmalı, denetçi ise 1 ki iden olu abilir.

ube açma izni almı olan yabancı STK’lar, verilen izni müteakip üye kaydı yaparak **ilk 6 ay içerisinde genel kurul yapmak ve organlarını olu turmak zorundadırlar.**

DEFTER TUTMA

Türkiye’de **ube veya temsilcilik** açmasına izin verilen yabancı STK’lar statüleri (Ek-9)’nin 11 inci maddesinde belirtilen defterleri tutmak zorundadırlar.

Bunlar;

- Karar Defteri,
- Evrak Kayıt Defteri,
- İletme Hesabı Defteri,

DEFTER TUTMA

Yabancı STK'lar istedikleri takdirde bilanço hesabına göre defter tutabilirler mi?

Evet.

Yabancı STK'lar da istedikleri takdirde bilanço hesabına göre defter tutabilirler.

DEFTER TUTMA

Yabancı STK'lar tutacakları defterleri Valiliklerde onaylatabilirler mi?

Evet.

Yabancı STK'lar da tutmaları gereken defterleri, Valiliklerde bulunan I Dernekler Müdürlüklerinde ücretsiz olarak onaylatabilirler.

YILLIK FAAL YET RAPORLARI

Türkiye’de faaliyet göstermesine izin verilen bütün yabancı STK’lar takip eden yılın ilk iki ayı içinde Yönetmeli in **Ek-8**’inde belirtilen faaliyet bildirimini, vermeleri gerekmektedir

Yalnızca ubeler **Ek-8** faaliyet raporuna ek olarak beyanname vermeleri gerekir.

Ancak, yabancı STK’ların faaliyetleri Türkiye’de bir yıldan az süreli ise söz konusu formu faaliyet sonunda verirler.

Ayrıca, bu STK’lar Türkiye’deki her türlü faaliyetlerine ilişkin yazılı ve görsel yayınlarının iki er nüshasını İÇİŞleri Bakanlığı na gönderirler.

KAMU YARARI STATÜSÜ

Türkiye’de faaliyet göstermesine izin verilen yabancı STK’lar kamu yararı statüsü için başvuramazlar.

YURT DIŞI YARDIMLAR

Türkiye'de faaliyetine izin verilen dernekler mülki idare amirli ine **önceden bildirimde bulunmak** artıyla;

- Yurt dı ındaki ki i, kurum ve kurulu lardan aynî ve nakdî yardım alabilirler,
- Nakdî yardımların bankalar aracılı ıyla alınması zorunludur,

YURT DIŞI YARDIMLAR

- ❖ Ancak, Türkiye'deki yabancı derneklerin yurt dışındaki merkezlerinden gelen paralar kendi faaliyetlerinde kullanılacaksa yine bankalar aracılığıyla alınmak kaydıyla **bildirime tabi de ğildir.**
- ❖ E ğer yabancı derneklerin merkezlerinden gelen paralar Türkiye'de **üçüncü ki őilere aktarılacaksa, bildirime tabidir.**
- Dernekler amaç ve faaliyetleri doğultusunda yurt dıŐına aynı veya nakdi yardım gönderebilirler.